

DE

**MARTINA
CONSONNI**

TOMOKI PARK

DE KEUZE VAN ANDRÁS SCHIFF

SINGEL

vr 17 mei 2024
Grote podia / Blauwe zaal

20:00 / pauze ca. 20:55
einde ca. 22:15

inleiding Jasper Gheysen
19:15 / Blauwe foyer

teksten programmaboekje
Jasper Gheysen

Gelieve je GSM uit te schakelen & geen foto's of video's te maken.

CONCERT 1

MARTINA CONSONNI PIANO

DOMENICO SCARLATTI (1685-1757)

Sonate voor piano in F, K438 4'

Sonate voor piano in d, K1, L366 3'

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

Sonate voor piano in A, D644, opus 120 25'

Allegro moderato

Andante

Allegro

ROBERT SCHUMANN (1810-1856)

Papillons, opus 2 16'

1 Introduzione: Moderato

2 Prestissimo

3

4 Presto

5

6

7 Semplice

8

9

10 Vivo

11

12 Finale

(slechts 6 delen met aanduiding)

FELIX MENDELSSOHN-BARTHOLDY (1809-1847)

'Rondo capriccioso' in E, opus 14 7'

PAUZE

CONCERT 2

TOMOKI PARK PIANO

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750) Ricercar a 3 uit 'Musikalisches Opfer', BWV1079	6'
HEINZ HOLLIGER (°1939) Lebenslinien	7'
JOHANN SEBASTIAN BACH Canon a 2 perpetuus super Thema Regium uit 'Musikalisches Opfer', BWV1079	2'
KATHERINE BALCH (°1991) Obstenmelodie	6'
JOHANN SEBASTIAN BACH Canon a 2 per Augmentationem, contrario Motu uit 'Musikalisches Opfer', BWV1079	2'
ISANG YUN (1917-1995) Shao Yang Yin	6'
JOHANN SEBASTIAN BACH Canon a 2 per tonos	2'
FRANZ SCHUBERT Sonate voor piano in C, D840, 'Reliquie' <i>Moderato</i> <i>Andante</i> <i>Menuetto. Allegretto - Trio</i> <i>Rondo. Allegro</i>	21'
JOHANN SEBASTIAN BACH Ricercar a 6 uit 'Musikalisches Opfer', BWV1079	8'

BUILDING BRIDGES

Tijd voor jong aanstormend talent! In 2014 startte Sir András Schiff het programma Building Bridges om jonge talenten podiumkansen te geven. 10 jaar later is het de beurt aan Martina Consonni en Tomoki Park om hun muzikaal visitekaartje af te geven in DE SINGEL in Antwerpen.

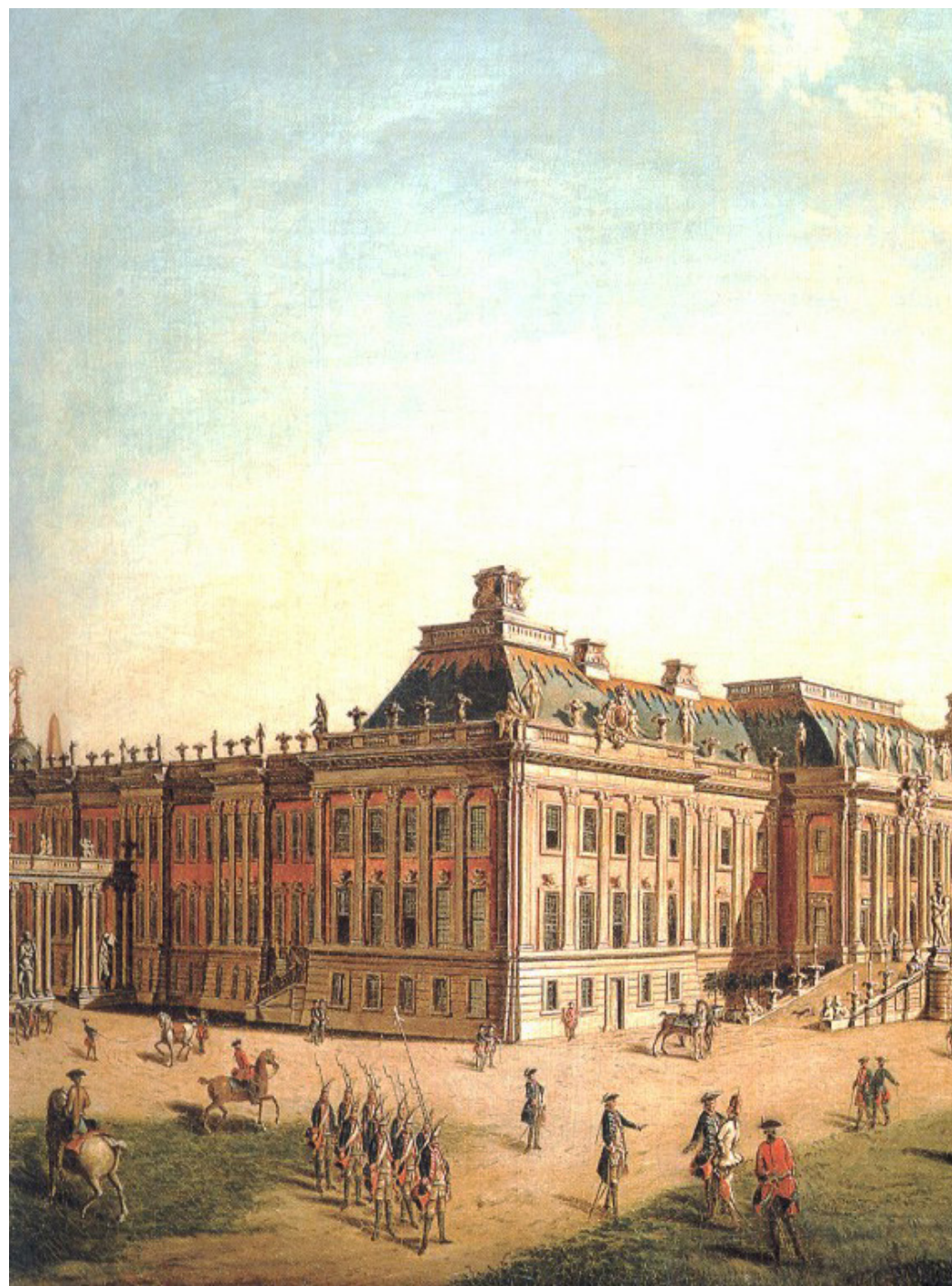
Starten doet **Martina Consonni** met een heerlijke, hemelse lichtheid. De ruim 550 sonates van **Domenico Scarlatti** zijn misschien wel de meest succesvolle werken die van klavecimbel naar moderne vleugel zijn gemigreerd. De transparante textuur van de eenvoudige twee- en driestemmige partituren staat met één voet in het imitatieve contrapunt van de barok, terwijl ze met hun heldere fraseopbouw en harmonische eenvoud vooruitlopen op het klassieke tijdperk van Haydn en Mozart. Net als zoveel van deze minisonates van Scarlatti, staat **K438** in een binaire vorm, waarbij elk deel bestaat uit twee presentaties én ontwikkeling van hetzelfde thema. Het eerste deel werkt altijd toe naar de dominant, het tweede deel zoekt zijn weg terug naar de grondtoon van het eerste deel. *Sonate K438* baadt in een levendige ritmiek, een sprankelende virtuositeit en grote vindingrijkheid qua motivische ontwikkeling. De vlagen van herhaalde noten, octaafsprongen en kwieke arpeggio's refereren aan de Spaanse couleur locale. Scarlatti bevond zich namelijk tijdens het componeren van deze werken aan het Spaanse hof om daar prinsessen en koninginnen te laten 'oefenen' met zijn sonates.

De gratie van **Franz Schuberts** openingsmelodie van *Sonate D664* hoeft niet onder te doen voor die van Scarlatti. In tegenstelling tot Scarlatti neemt Schubert zijn tijd om dit thema meesterlijk uit te spinnen. De oorsprong van de sonate blijft tot op de dag van

vandaag onduidelijk. De meeste musicologen zijn bereid toe te geven dat hij deze hoogstwaarschijnlijk in de zomer van 1819 schreef tijdens een vakantie in Steyr in Oostenrijk. Aan zijn broer Ferdinand schreef hij dat het omringende landschap "onvoorstelbaar mooi" was. Zoals Schubertbiograaf Brian Newbould terecht opmerkt, getuigt de sonate van een onbevangen jeugdige tevredenheid.

Het tweede thema, nauwelijks minder betoverend, volgt snel op het openingsthema en wordt door Schubert niet voorbereid, het staat er plotsklaps. Het centrale langzame deel concentreert zich op een ritmisch patroon dat bestaat uit vier op elkaar volgende mijmerende noten. Typisch Schubert. De ingetogen finale heeft dan weer een sonatevorm. De lyriek, de opgewekte geest en het algehele gevoel van contentement hebben Schubertliefhebber en filmregisseur Konrad Wolff ertoe gebracht deze muziek "een Weense wals die in de hemel danst" te noemen.

De link tussen Schumann en Schubert is minder ver te zoeken dan tussen Scarlatti en Schubert. De jonge Robert Schumann bewonderde de melodische vindingrijkheid van Schubert enorm, vooral in zijn dansstukken en variaties. Schumann hield ervan om in zijn muziek verschillende personages aan bod te laten komen, gebaseerd op de verhalen van de Duitse schrijver Jean Paul Richter. *Papillons* baseert zich in feite letterlijk op de scène van het gemaskerde bal aan het einde van Richters roman *Fliegeljahre* (1804). Tijdens deze episode strijden twee broers, verliefd op dezelfde vrouw, om haar hart te veroveren, te midden van de vrolijkheid en het gevarieerde muzikale aanbod van een sociale avond met dansorkest.

Johann Friedrich Meyer, *Stadtschloss Potsdam*, olieverf op doek, 1773

De korte stukjes die Schumann componeerde, waarvan de meeste walsen zijn, slagen erin om een sterke dramatische spanningsboog te creëren. Opvallend is het frequente gebruik van mineurtoonarden en de abrupte contrasten binnen eenzelfde deel. Dit zou toe te schrijven zijn aan de met testosteron doordrenkte rivaliteit tussen de twee broers. Opmerkelijk is ook hoe de persoonlijkheden van de rivaliserende broers in Richters roman – de één dromerig en introspectief, de ander gepassioneerd en actiegericht – parallellen vertonen met de twee alterego's die Schumann zou ontwikkelen voor zijn eigen gespleten muzikale persoonlijkheid: Eusebius en Florestan. Het meest verhalend van alle stukken uit *Papillons* is de laatste dans in de verzameling, die opent met een citaat van de 'Grossvatertanz', een eeuwenoude melodie die traditioneel wordt gespeeld aan het einde van bruilofsfeesten. Tegen de achtergrond van deze melodie roept Schumann de openingswals uit het eerste deel in herinnering terwijl de klok herhaaldelijk luidt om het einde van het bal aan te geven. De o zo grillige, soms ruwe maar erg verhalende muziek eindigt met een bedachtzaam arpeggio en een subtiel akkoordisch 'adieu'. Consonni eindigt haar deel met het *Rondo capriccioso, opus 14* van Felix Mendelssohn. Na een ingetogen Schubertiaans begin met trage progressie, dat ook knipoogt naar de frivoliteit van Chopin, komt ook een Schumanneske ritmiek aan de oppervlakte. Maar vergis je niet, dit is puur Mendelssohn, met meeslepende melodieën en een romantische geestdrift.

Voor het tweede deel van de avond richten we onze blik op Tomoki Park, die zijn concert anders indeelt dan Martina Consonni. Centraal staat Johann Sebastian Bachs *Musikalisches Opfer*, maar tussen de geselecteerde stukken van Bach voegt Park

andere werken in van Holliger, Balch, Yung en Schubert. Het *Musikalisches Opfer* is een bijzondere collectie kamermuziek binnen het werk van Johann Sebastian Bach, geschreven voor de Pruisische vorst Frederik de Grote. *Musikalisches Opfer* betekent niet meer dan een muzikaal cadeau – en precies dat is de collectie ook in oorsprong.

Het begon allemaal in mei 1747 toen Bach in Potsdam op bezoek was bij zijn zoon Carl Philipp Emanuel, die werkte aan het hof van Frederik de Grote. Bach werd bij Frederik geïntroduceerd en tijdens hun ontmoeting gaf Frederik, die gehoord had dat Bach een groot improvisator was, hem een thema en vroeg hem ter plekke een fuga te improviseren, ongetwijfeld de eerste worp van het *Ricercar a 3*. Bach realiseerde dat verzoek volgens de beschikbare bronnen op briljante wijze, en toonde zich zo enthousiast over het 'koninklijke thema' dat hij beloofde om de fuga 'op koper' te laten graveren en drukken.

Zo gezegd, zo gedaan. Twee maanden later publiceerde Bach een reeks composities, een triosonate, een driestemmige en een zesstemmige ricercar en tien canons, allemaal geïnspireerd door het thema van de koning. Frederik kreeg een prachtige luxeprint opgestuurd. Bach zelf noemde de verzameling overigens geen *Musikalisches Opfer*, maar *Regis Iussu Cantio Et Reliqua Canonica Arte Resoluta* (het door de koning opgegeven thema, met toevoegingen, opgelost in canonische stijl). De beginletters van deze uitgebreide titel vormen de term 'ricercar'; een in die tijd gangbare benaming voor een instrumentaal stuk waarin diverse thema's worden geïntroduceerd en geïmiteerd. Het *Musikalisches Opfer* is een prachtig getuigschrift van Bachs vermogen om dat ene vorstelijke thema te ontwikkelen tot een set van uitgepuurde fuga's.

Het eerste intermezzo van Park grijpt onmiddellijk naar de keel door de modernistische klanken van **Heinz Holliger**.

Deze Zwitserse hoboïst en dirigent heeft ook een aanzienlijk oeuvre opgebouwd als componist. Zijn stijl wordt gekenmerkt door complexiteit, expressiviteit en experimentele benaderingen van geluid en vorm. Park werkte nauwgezet samen met Holliger om *Lebenslinien* in te studeren en op te nemen. Het werk neemt luisteraars mee op reis en weerspiegelt het turbulente leven van de beroemde pianiste Clara Haskil. De muziek verweeft zich met Haskils geografische en emotionele reizen van Roemenië naar Zwitserland, waardoor een muzikaal verhaal ontstaat dat zowel krachtig als ontroerend is. Holliger zei het volgende over zijn idool Haskil: “Haar somnambulistische, bijna gewichtloze spel is tot op de dag van vandaag mijn ideaal gebleven. Mijn pianowerk *Lebenslinien* probeert de lijnen te volgen van haar eenzame, door pijn geteisterde leven, gekenmerkt door meedogenloze zelfkritiek en onbaatzuchtigheid.”

Ook met het tweede intermezzo heeft Park een erg persoonlijke band. Op vraag van onze pianist van vanavond componeerde **Katherine Balch** *Obstenmelodie*. Balch staat bekend om haar innovatieve timbres, gelaagde partituren, complexe ritmes, rijke harmonieën en zeer evocatieve klanken. Haar werken klinken vaak bizar genoeg vertrouwd in de oren, maar tegelijkertijd komen ze uit een andere wereld. Harmonieën en ritmes die lijken op die van Schubert of Brahms worden gecombineerd met ongrijpbare klankkleuren om muziek van adembenemende schoonheid te creëren.

Het derde intermezzo is van de hand van de Koreaanse componist **Isang Yun**, die een bemiddelaar is tussen twee werelden. Hoewel hij zeer vertrouwd was met hedendaagse westerse muziek en bijna de helft van zijn leven in Duitsland woonde, bleef zijn

compositorische geest altijd verbonden met de filosofie van het Verre Oosten. Dit is duidelijk te horen in een stuk dat hij in 1966 schreef voor de Zwitserse musicus en klavecijniste Antoinette Vischer. **Shao Yang Yin**, de Chinese titel van de compositie, verwijst naar de bekende complementaire tegenstellingen Yin en Yang van de Taoïstische leer. De toevoeging ‘Shao’ (= klein, licht) maakt echter duidelijk dat het werk focust op de tegenstellingen van het dagelijks leven die hier in muziek worden omgezet, en niet op die grote existentiële dualiteit.

Net zoals Consonni heeft ook Park een speciale plaats voor **Schubert** gereserveerd in zijn recital. De zelden gespeelde *Sonate in C* heeft de bijnaam *Reliquie* gekregen omdat een uitgever dacht dat het Schuberts laatste was toen het postuum werd gepubliceerd in 1861. In werkelijkheid volgden er echter nog zes voltooide werken en het blijft een mysterie waarom Schubert in april 1825 alleen de eerste twee delen van deze sonate voltooide. Fascinerende harmonische labyrinten en pulserende ritmes kenmerken zowel het openende *Moderato* als het *Andante* in do klein. De orkestachtige klank van de piano en overkoepelende sfeer bewijzen dat deze onafgewerkte sonate het potentieel had om één van Schuberts belangrijkste pianosonates te worden.

Jakob Alt, *Steyr in Oberösterreich*, aquarell, 1844

De jonge pianiste **Martina Consonni** maakte haar concertdebuut op tienjarige leeftijd en heeft sindsdien meer dan 55 prijzen gewonnen op internationale concoursen. Ze is fellow van het 'Building Bridges'-programma van Sir András Schiff. Meest recentelijk won ze de Grand Prize Virtuoso in Londen en de Muzio Clementi Prize in Rome. Na haar studies in Pavia, Hannover en Rome verfijnde ze haar vaardigheden via masterclasses met Daniel Barenboim en Christoph Eschenbach. Martina Consonni trad al op in belangrijke muziektempels zoals de Berliner Philharmonie, de Wigmore Hall in Londen en het Teatro La Fenice in Venetië. Als enthousiast kamer-musicus trad ze onder andere op met de

cellisten Steven Isserlis, Adrian Brendel en altvioliste Tabea Zimmermann. Consonni is winnaar van de Gautier Capuçon Foundation. In deze context bracht ze in de zomer van 2023 haar eerste album Poulenc, Schumann, Chaminade uit.

martinaconsonni.com

De Boston Globe noemde hem “outstanding”: de Japanse pianist **Tomoki Park** begon zijn muzikale opleiding in piano en compositie op elfjarige leeftijd aan de Purcell School in Engeland. Later voltooide hij zijn studie aan de Berlijnse Universiteit voor de Kunsten, bij Peter Serkin in New York en aan de International Piano Academy aan het Comomeer. Park heeft al in talloze internationale concertzalen gespeeld, zoals de Suntory Hall in Tokio. Hoogtepunten in het verleden waren onder andere gezamenlijke optredens met pianist Peter Serkin en het Sacramento Philharmonic met de concerten voor twee piano's van Johann Sebastian Bach, Tōru Takemitsu en werken van Adolf Busch tijdens

het Marlboro Music Festival in de VS. Tomoki Park is een gepassioneerd pleitbezorger van hedendaagse muziek. De jonge pianist nam al deel aan meer dan 50 wereldpremières en werkte samen met gerenommeerde componisten als Rebecca Saunders, George Benjamin en Heinz Holliger. Tomoki Park is net zoals Consonni fellow van Sir Andrés Schiffs ‘Building Bridges’.

tomokipark.com

DO 6 JUN
2024

DE

BLAUWE ZAAL
PIANO

Grigory Sokolov

Legendarische piano
reus komt binnenkort
naar DE SINGEL.

Mis deze afspraak niet!

SINGEL

LEON

deSINGEL CAFE

Geniet voor of na je concert van heerlijk eten en drinken bij Leon DE SINGEL café

Voor smakelijke gerechten en drankjes in een gezellige sfeer ben je welkom bij Leon DE SINGEL café, dé ontmoetingsplaats voor kunstliefhebbers in Antwerpen.

LEONDESINGELCAFE.BE

+32 (0)3 237 71 00

INFO@LEONDESINGELCAFE.BE

11 SYMFONISCHE
CONCERTEN VAN
WERELDNIVEAU

DE

BESTEL NU
TICKETS & ABO'S
DESINGEL.BE

Chamber Orchestra Of Europe
Valentin Uryupin / Julia Hagen

Brussels Philharmonic
Kazushi Ono / Vlaams Radiokoor
Kinderkoor Opera Ballet Vlaanderen

NFM Wrocław Philharmonic
Mirian Khukhunaishvili
Jonathan Fournel

Les Siècles
François-Xavier Roth / Sol Gabetta

Mahler Chamber Orchestra
Yuja Wang

Danish National Symphony Orchestra
Fabio Luisi / Khatia Buniatishvili

Budapest Festival Orchestra
Iván Fischer / Renaud Capuçon

SYMFONISCH GOUD ²⁰²⁴₂₀₂₅

London Philharmonic Orchestra
Dima Slobodeniouk

Orchestre Des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe / Collegium Vocale Gent

Orchestra Of The Age Of Enlightenment
Sir András Schiff

Konzerthausorchester Berlin
Joana Mallwitz / Kian Soltani

SINGEL

